

1341

Kopia
Enligt förteckning
sista sidan

Statens historiska museer

1995-06-08

310-2106-1995

Länsstyrelsen i
Gotlands län
1995-06-01

Byggnadsminnesförklaring (BM) av fastigheten
Kaplanen 8, Skolgatan 4 i Visby.

Överklagande har
ej skett inom fö-
reskriven tid.

Eva Jacobsson
Eva Jacobsson
Registrator

BESLUT

Visby innerstad har bevarat egenarten hos gången tids byggnadsskick och är därför att anse som synnerligen märklig. Fastigheten Kaplanen 8 ingår som en välbevarad del av denna bebyggelsemiljö. Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap 1§ första stycket lag (1988:950) om kulturminnen mm denna fastighet för byggnadsminne (BM).

BM-förklaringen av ovan angivna fastighet skall omfatta bostadshuslängan på fastigheten enligt bifogade karta.

BYGGNADSBESKRIVNING

Två av huslängans fyra huskroppar är byggda mot kvartetets äldsta hus, det s k Ada Blocks hus.

Först av de fyra husen byggdes det källarförsedda hus 4. Därefter byggdes hus 3, till vilket två ytterväggar nu redan fanns. Vid samma tidpunkt byggdes troligen hus 1. En öppen plats eller infart till gården kan ha funnits mellan hus 1 och hus 3 tills hus 2 byggdes under senmedeltiden. Hus 2 kom att bilda en enhet med hus 1.

Under senmedeltiden revs hus 4, vilket troligen skedde i samband med att källaren fylldes igen. Däröver lades det kraftiga flisgolvet till det trähus som uppfördes på platsen. Detta hus stod ända in på 1800-talet då nuvarande hus byggdes.

HUS 1:

Huslängans västligaste del, hus 1 är ett kalkstenshus i en våning med inredd vind. Huset är av medeltida ursprung. I husets östra vägg finns en igensatt rundbågig portal med kalkstensomfattning vilken leder in till hus 2.

HUS 2:

Även hus 2 är byggt av sten. Detta hus har tillkommit senare än hus 1 och är troligen senmedeltida. Hus 1 och hus 2 ligger under samma tak med långsidan mot Västra Kyrkogatan.

HUS 3:

Mellan hus 4 och hus 2 står hus 3 gavelvänt mot Västra Kyrkogatan. Hus 3 är byggt mot Ada Blocks hus i söder. Huset är bevarat i full medeltida höjd, med fyra plan. Bjälklagen har sannolikt förlorats genom brand eller förfall. En konsol för en bärlina på husets västra innervägg ger en anvisning om den medeltida bjälklagsindelningen.

I bottenvåningens södra vägg finns en spetsbågig väggmisch. I den västra väggen finns en portal av samma utseende som den i hus 1.

HUS 4:

Nuvarande hus är byggt i trä samt reveterat. Huset uppfördes år 1891. Under nuvarande golv i bottenvåningen finns ett välbevarat kalkstensgolv av flisor med en diameter upp till 1,5 m. Medeltida grundmurar finns även kvar i husets källare.

Flera om- och tillbyggnader har förändrat huslängans utseende genom åren. De mest omfattande av dessa ägde rum år 1938 samt år 1981.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

Länsstyrelsen meddelar enligt 3 kap 2§ samma lag följande skyddsföreskrifter:

1. Ovan angivna byggnader får inte rivas eller till sitt yttre byggas om eller till. Inga förändringar får heller ske vad gäller murverk och stomme eller övrig exteriör utformning.

2. I byggnadens inre får inte göras ingrepp i eller ändring av bärande konstruktioner. Medeltida detaljer såsom portaler, väggisch, kalkstenskonsol m m i byggnaderna får ej förvanskas eller förändras.

3. Byggnaden skall underhållas så den inte förfaller. Vid underhålls- och reparationsarbeten får endast traditionella material och metoder användas och utförandet skall ske på sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.

Portlidret med gårdsport ingår i BM och får ej ändras utan samråd med länsstyrelsen.

FRAMTIDA ÅTGÄRDER

Före underhåll, restaurering eller ändring av gårdsmiljön bör kontakt tas med länsstyrelsens kulturmiljöenhet. Råd om åtgärder ges av länsstyrelsen.

Till beslutet bifogas länsstyrelsens förslag till riktlinjer för framtida upprustningsarbeten.

Även för BM prövas bygglovpliktiga åtgärder på sedvanligt sätt i kommunens byggnadsnämnd. Stadsarkitektkontoret bör kontaktas i osäkra fall.

EV ÄNDRING AV BM

Om ändring av byggnadsminnet i strid mot de meddelade skyddsföreskrifterna anses nödvändig av särskilda skäl, får länsstyrelsen enligt 3 kap 14§ lag om kulturminnen mm meddela tillstånd härtill.

EV ÖVERKLAGANDE AV BESLUTET

Detta beslut kan överklagas hos Länsrätten, se bilaga formulär C. Beslutet skall enligt 3 kap 1§ lag om kulturminnen mm tillämpas utan hinder av att ev talan förs mot beslutet.

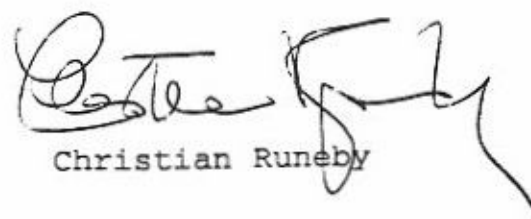
BESLUTANDE MM

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Thorsten Andersson.

Föredragande har varit t f länsantikvarie Christian Runeby.

I den slutliga handläggningen har även deltagit förste länsassessorn Nils Strehlenert.

Thorsten Andersson

Christian Runeby

Kopia
RAÄ
Byggnadsnämnden
Gotlands Fornsal
Kultur nämnden

Kopia av lagakraftvunnet beslut
RAÄ
Inskrivningsmyndigheten
Fastighetsregistermyndigheten
Gotlands Fornsal
Byggnadsnämnden
Planenheten
Länsantikvarien

RIKTLINJER FÖR FRAMTIDA UPPRUSTNINGSBETEN (Förslag)

(Observera att ändring som strider mot BM:s skydds-föreskrifter kräver länsstyrelsens tillstånd. Bygg-lovpliktiga åtgärder prövas i kommunens byggnads-nämnd.)

Vid framtida omputsning av huslängan bör ren kalkputs användas. Fasaderna avfärgas sedan med ren kalkfärg.

De olika husen i längan kan med fördel åtskiljas i nyans eller yta för att bättre åskådliggöra de separata huskropparna.

Socklarna på husen kan också skiljas åt i höjd och/eller nyans.

Vid eventuellt framtida utbyte av fönster bör nuvarande ersättas av en modell där träet i fönsterkonstruktionen har mindre dimensioner, enligt traditionella förebilder (nuvarande rutindelning behålls).

Utvändiga snickerier bör i framtiden målas med ren linoljefärg. Fönstersnickeriernas färg bör också skiljas åt från hus till hus.

Stuprännorna bör vid utbyte ersättas av traditionell typ i galvaniserad plåt med skarpa vinklar. Dessa målas svarta efter två år med ren linoljefärg. Möjligen kan antalet stuprännor på hus 1 och 2 reduceras något.

Plåten över det profilerade våningsbandet på hus 4 avlägsnas eller målas i fasadens färg.

